

Секція: Філологічні науки

Карпінський Ю.В.

*викладач кафедри англійської філології та перекладу
Житомирського державного університету ім. І. Франка*

СОЦІОЛЕКТ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ СТРАТИФІКАЦІЇ МОВИ

Тісний зв'язок суспільства і мови проявляється через призму її соціальної стратифікації. Соціальна стратифікація мови відображає соціальну стратифікацію її носіїв. Закономірний прояв змін, що відбуваються у мові, знаходить своє відображення у варіативності мовних одиниць. Стратифікаційна варіативність мови віддзеркалює соціально-класову структуру суспільства, проте таке віддзеркалення має не прямолінійний, а опосередкований культурою і мовою характер. Мовні колективи з їхніми соціально-комунікативними ресурсами є одиницями стратифікаційного аналізу мови. [3: 21–22]. Інтерес до проблеми мовної варіативності обумовлений, зокрема тим, що на зміну спрощеним уявленням про мову як єдине монолітне утворення прийшло розуміння гетерогенності мовної структури, яка обумовлена лінгвістичними і екстралінгвістичними факторами [2: 338]. Мови варіюються географічно і соціально, а також відповідно до ситуативних контекстів їх використання [7: 5]. Існує позиція, за якої варіативність розглядається в контексті регіонального та соціального діалектів [6: 135]. Мовні варіанти також розподіляють на національні, етнічні, територіальні та соціальні. В той час як Л. Мілрой розглядає географічну, ситуативну та соціальну варіативності як окремі групи варіативності мови [4], ми вважаємо, що саме соціоваріативність включає в себе стратифікаційну, територіальну та ситуативну складові. Ситуативність знаходить своє відображення у використанні окремих варіативних одиниць, вибір яких

зумовлений соціально-комунікативною ситуацією та соціальним статусом комунікантів, які обирають та вживають мову або мовні одиниці залежно від офіційності/неофіційності обстановки, ступеня уваги мовця до власного мовлення тощо. Виділення молодіжного соціолекту як окремого соціального варіанту мови, якою спілкується молоде покоління, зумовлене, з одного боку, фактором належності його носіїв до певної вікової групи, а з іншого - специфічним соціальним статусом молоді. Його характерні ознаки спостерігаються як на фонетичному, так і лексичному рівнях мовної структури. [1]. Молодіжний соціолект є ефективним джерелом продукування та поширення мовних новоутворень. Такий осередок поповнення лексичного складу мови демонструє симбіоз динаміки сучасного життя та швидкості розвитку мови. Йдеться не лише про появу нових слів і нових значень, а й про зміни семантичної структури слова, які виражаються у розвитку та переосмисленні уже існуючих лексем.

Особливу зацікавленість викликає питання дослідження впливу англomовного молодіжного соціолекту на сучасну англійську мову, якою користуються як різні вікові категорії, так і носії англійської мови по всьому світу. Окремого розгляду заслуговує дослідження особливостей формування та функціонування численних нових слів, які можна інтерпретувати як лексичні відповідники до змінених комунікативних умов [5: 79]. Сучасна електронна комунікація надає дослідникам широкі можливості для вивчення молодіжного соціолекту. Статистика зібрана аналітичним центром Pew Research Center за 2018 рік свідчить про те, що саме молодь є найактивнішим прошарком суспільства, що використовує соціальні інтернет-мережі, а також генерує онлайн-контент та впливає на розвиток як онлайн-мовлення, так і сучасної англійської мови в цілому. Перспективним напрямком соціолінгвістичних досліджень молодіжного соціолекту є можливість опрацьовувати мовний матеріал окремих молодіжних груп в рамках стратифікаційного поділу за рівнем освіти, професійної реалізації, стиля життя тощо.

Література:

1. Боднар Р. В. Соціолект підлітків як субкультура сучасного лінгвосоціуму (на матеріалі англійської мови 90-х років ХХ – початку ХХІ століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04 "германські мови" / Боднар Руслана Володимирівна – Київ, 2007.
2. Дорофеєв Ю. В. Соціолінгвістика й аналіз мовної варіативності // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». – 2011. – Т.24 (63). – №2. Частина 1. – С. 337-341.
3. Карасик В.И. Язык социального статуса. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2002. – 333 с.
4. Milroy, L., & Gordon, M. Sociolinguistics. Method and Interpretation. Blackwell Publishing, 2003. – 261 p.
5. Trudgill, P. Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society. (4th ed.). Penguin Group, 2000. – 240 p.
6. Wardhaugh, R. An Introduction to Sociolinguistics. (5th ed.). Blackwell Publishing, 2006. – 418 p.
7. Wolfram, W., & Schilling, N. American English. Dialects and Variation. Third Edition. Wiley Blackwell, 2016. – 457 p.